Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	10C/8/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6117202561
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Pavel Rohárik
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2018:6117202561.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, rozhodujúc sudcom JUDr. Pavlom Rohárikom, vo veci žalobcu H.. C. Y., nar. X. C. XXXX, trvale bytom XXX XX L. L., J. XX, zastúpeného JUDr. Petrom Petríkom, advokátom, 974 01 Banská Bystrica, Komenského 14419/18D, proti žalovanej Slovenskej republike zastúpenej Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, 812 85 Bratislava, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

Žalovaná j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi škodu v sume 4 400 Eur s 5,05 % úrokom z omeškania od 1. júna 2016 až do zaplatenia, všetko v lehote 14 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 7 500 Eur s 5,05 % úrokom z omeškania od 1. júna 2016 až do zaplatenia, všetko v lehote 14 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V časti úrokov z omeškania z náhrady škody v sume 4 400 Eur za obdobie od 8. novembra 2015 do 31. mája 2016 súd žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á p r á v o na plnú náhradu trov konania od žalovanej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žiada v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) uložiť žalovanej nahradiť mu skutočnú škodu (trovy obhajoby v trestnom konaní) v sume 4 400 Eur s 5,05 % od 8. novembra 2015 do zaplatenia, a nemajetkovú ujmu v sume 7 500 Eur s 5,05 % úrokom z omeškania od 1. júna 2016 do zaplatenia. Tvrdí, že bol poškodený trestným stíhaním, ktoré začalo vznesením obvinenia pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona a pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru v Banskej Bystrici, odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-2/2-VYS-BB-2014 zo dňa 31. marca 2014 a skončilo rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2T/1/2015 - 382 zo dňa 24. februára 2015, ktorým bol v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5To/41/2015 - 415 zo dňa 25. augusta 2015 spod obžaloby oslobodený s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom. Žalobca uvádza, že skončenie trestného stíhania oslobodzujúcim rozsudkom má rovnaké právne účinky ako zrušenie rozhodnutia o vznesení obvinenia. Fakt, že bol trestne stíhaný takmer 2 roky, ako dovtedy bezúhonný študent v mladom veku obvinený zo závažných zločinov a žil v psychickej traume a strese pod hrozbou vysokého trestu nepodmienečného odňatia slobody a znemožnenia štúdia, zakladá nielen nárok na náhradu skutočnej škody vo forme trov obhajoby v trestnom konaní, ale i nemajetkovej ujmy v žalovanej sume. Žalobca poukazuje i na neštandardné konanie policajtov počas vyšetrovania, ktoré vyvolávalo v ňom pochybnosti o ich nezaujatosti. Preto bola pre neho účasť na úkonoch vyšetrovania traumatizujúca. Ťažko sa sústredil na prípravu na štátne záverečné skúšky, mal stavy úzkosti. Právny zástupca žalobcu uviedol, že

náhradu skutočnej škody (trov obhajoby) uplatňuje žalobca vo výške zmluvnej odmeny, hoci hodnota úkonov predstavuje vyššiu sumu (4 477,87 Eur), úrok z omeškania žiada v tejto časti priznať odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom mu žalobca trovy obhajoby uhradil. V prípade náhrady nemajetkovej škody odôvodnil uplatnenú výšku okolnosťami trestného stíhania a úrok z omeškania žiada priznať odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty 6 mesiacov po uplatnení práva na náhradu škody.

2. Žalovaná žiada žalobu zamietnuť. Ohľadne náhrady skutočnej škody vo forme trov obhajoby argumentuje, že v trestnom konaní voči žalobcovi nešlo o prípad povinnej obhajoby. Neuznáva ani nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, argumentuje, že jeho tvrdenia nie sú preukázané, lebo nepredložil žiadne písomnosti potvrdzujúce jeho psychické problémy alebo problémy so štúdiom. Ohľadne zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia uvádza, že oslobodzujúci rozsudok nespochybnil fakt, že skutok bol spáchaný tak, ako je v uznesení o vznesení obvinenia popísaný. Žalovaná sa nestotožňuje s argumentáciou právneho zástupcu žalobcu o rozdielnej metodike určenia termínov, v ktorých sa dostala do omeškania v prípade náhrady skutočnej škody a náhrady nemajetkovej ujmy. Pre prípad, že by sa súd stotožnil s oprávnenosťou žaloby, žiadala uložiť jej povinnosť plniť v lehote 14 dní od právoplatnosti rozsudku z dôvodu administratívnej náročnosti realizácie platby.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a svedkov A.. G. Y., K. O. a A.. J. J., vypočutím právneho zástupcu žalobcu, zástupcov žalovanej a oboznámením sa s ich písomnými vyjadreniami, obsahom spisu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 2T/1/2015 (obsahujúceho o. i. uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru v Banskej Bystrici, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-2/2-VYS-BB-2014 zo dňa 31. marca 2014, vyrozumenie o podaní obžaloby zo dňa 5. januára 2015, rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2T/1/2015 - 382 zo dňa 24. februára 2015, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5To/41/2015 - 415 zo dňa 25. augusta 2015, uznesenie Okresnej prokuratúry Banská Bystrica 2 Pv 567/13/6601-13 zo dňa 16. apríla 2014, príkaz Krajského riaditeľstva policajného zboru v Banskej Bystrici KRPZ-BB-OKP1-771/2014 zo dňa 7. mája 2014, oznámenie o prevzatí zastupovania, sťažnosť proti vzneseniu obvinenia zo dňa 5. apríla 2014, plnomocenstvo, námietku zaujatosti zo dňa 21. februára 2014), diplomom, žiadosťou o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody zo dňa 30. novembra 2015 s podacím lístkom a s ňou súvisiacou korešpondenciou, doplnením žiadosti o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody zo dňa 17. januára 2016, postúpením žiadosti o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 29. januára 2016, odpoveďou žalovanej zo dňa 7. apríla 2016, faktúrou č. OF1500038 zo dňa 6. novembra 2015, dokladom o vklade v hotovosti v banke zo dňa 7. novembra 2015, zmluvou o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 27. januára 2014, zoznamom úkonov obhajoby a úradnými záznamami o úkonoch obhajoby, a na tomto základe zistil pre rozhodnutie významné nasledovné:

4. Trestné stíhanie žalobcu začalo uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru v Banskej Bystrici, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-2/2-VYS-BB-2014 zo dňa 31. marca 2014. Uznesením Okresnej prokuratúry Banská Bystrica č. k. 2 Pv 567/13/6601-13 bola dňa 16. apríla 2014 ako nedôvodná zamietnutá sťažnosť žalobcu proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru o vznesení obvinenia. Príkazom KRPZ-BB-OKP1-771/2014 zo dňa 7. mája 2014 nebola odňatá vec odboru kriminálnej polície na základe námietky zaujatosti vznesenej žalobcom.

5. V námietke zaujatosti zo dňa 21. februára 2014 žalobca ešte pred vznesením obvinenia namietal, že napriek tomu, že sa riadne dostavuje na jednotlivé úkony, predvolania na ne sú mu nie doručované štandardne prostredníctvom poštového doručovateľa, ale policajtmi, a to napr. i v nedeľu v poludňajších hodinách. Žalobca v námietke uvádza, že zo správania policajtov má pocit, že nie sú nezaujatí a bez ďalšieho ho podozrievajú zo spáchania zločinov. Poukazuje na to, že otec poškodeného E. R., ktorý je jeho splnomocnencom, je zároveň kolegom policajtov, ktorí vo veci konajú.

6. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2T/1/2015 - 382 zo dňa 24. februára 2015 bol žalobca spod obžaloby oslobodený s odôvodnením, že skutok, pre ktorý bol obžalovaný nie je trestným činom. Odvolanie okresného prokurátora i odvolanie poškodeného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. 5To/41/2015 - 415 zo dňa 25. augusta 2015 zamietol, čím právoplatne skončilo trestné stíhanie žalobcu. Odvolací súd konštatoval, že z dokazovania vyplýva, že skupina okolo poškodeného E. R. ml. išla v nevhodnom čase (skoro ráno) riešiť v podstate banálny konflikt s obžalovaným nielen slovne, ale predovšetkým fyzicky. Tomu o. i. nasvedčujú vyhrážky bitkou obžalovanému (aj poškodeným), nedbanie na ukľudňovanie situácie najmä bratmi D. (a ani na demonštratívne predvádzanie hasiaceho

prístroja obžalovaným na prípadnú obranu) a následné vniknutie do chaty, v ktorej sa nachádzal aj obžalovaný.

7. Dňa 30. novembra 2015 adresoval žalobca Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody. Na výzvu svoje podanie dňa 17. januára 2016 doplnil a ministerstvo dňa 29. januára 2016 postúpilo jeho žiadosť Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, ktorá ju písomným oznámením zo dňa 7. apríla 2016 odmietla.

8. Zmluvou o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 27. januára 2014 i prehľadom úkonov obhajcu v trestnom spise má súd za preukázané, že advokát E.. J. J. obhajoval žalobcu v trestnom konaní. V článku III. zmluvy sa dohodli na paušálnej odmene za úplné vybavenie veci v sume 4 400 Eur s DPH, ak bude vznesené obvinenie a podaná žaloba, ale bude právoplatne oslobodený spod obžaloby.

9. Faktúrou č. OF1500038 zo dňa 6. novembra 2015 má súd za preukázané vyúčtovanie obhajoby žalobcovi v sume 4 400 Eur, ktorú (ako vyplýva z dokladu o vklade v hotovosti) žalobca uhradil dňa 7. novembra 2015.

10. Prehľadom úkonov obhajoby úradnými záznamami i obsahom spisu sp. zn. 2T/1/2015 má súd za preukázané, že obhajca realizoval 37 úkonov obhajoby, hodnota ktorých predstavuje sumu 4 477,87 Eur s DPH.

11. Žalobca vypovedal, že žil spokojným životom vysokoškolského študenta, kým sa nedostal na jednej akcii do situácie, že sa v noci dobíjal do chaty E. R. ml. s tým, že ho zabije. Keď sa R. podarilo dostať do chaty, žalobca sa bránil a odvrátil útok tak, že útočníka buchol dvakrát fľašou po hlave, čím mu spôsobil zranenie. Pretože ho to mrzelo, na druhý deň ho kontaktoval a rozišli sa s tým, že poškodený je v poriadku a ošetrený. Po niekoľkých týždňoch žalobcovi znenazdajky zazvonil telefón a ozvali sa policajti, ktorí mu doručili predvolanie s poznámkami typu, že už mal byť dávno na polícii a pod. V tomto duchu bolo vedené aj ďalšie trestné konanie voči nemu, predvolania mu policajti doručovali napr. v nedeľu na obed, hoci poštu riadne preberal. Žalobca mal pocit nátlaku zo strany polície, čo spájal s tým, že otec E.X. R. H.. je údajne vysoký policajný dôstojník. Žalobca uviedol, že táto situácia negatívne poznamenala jeho prípravu na štátne záverečné skúšky na vysokej škole. Bol v permanentnom psychickom strese, lebo policajti mu pri prvom stretnutí povedali, že mu hrozí 4 - 10 rokov väzenia. Mal pocit, že aj kamaráti sa mu obracajú chrbtom, v spoločnosti počul posmešky, že pôjde do väzenia a pod. Z trestného stíhania má dodnes nepríjemné pocity, a aj preto sa rozhodol odísť do zahraničia.

12. Svedkyňa A.. G. Y., matka žalobcu, uviedla, že pred trestným stíhaním bol jej syn komunikatívny, spoločenský a v spoločnosti obľúbený. Tá nešťastná udalosť zmenila jeho život. Policajti sa mu ozývali nevhodným spôsobom, jednali s ním arogantne z pozície moci a zastrašovali ho. Prišli k nim domov nevhodne v nedeľu okolo obeda. Preto sa žalobca začal obávať, najmä nepodmienečného trestu, bol ustrašený keď dostal predvolanie na políciu. Jeho správanie sa zmenilo, vyhýbal sa spoločnosti, zostával sám zadumaný a prestal komunikovať i s ňou ako matkou, hoci predtým často otvorene hovorili o čomkoľvek. Navyše sa v tom čase pripravoval na štátnice a nevedel sa sústrediť. V tejto situácii ho nepodržali ani kamaráti, ktorí sa mu začali vyhýbať, a tak žalobca prestal hrávať futbal, hoci predtým bol dokonca kapitánom mužstva. Pred súdnymi pojednávaniami mal žalobca zdravotné problémy, vracal, zle spával, mával nočné mory. Ani po oslobodzujúcom rozsudku sa situácia výrazne nezlepšila, lebo žalobca ťažko znášal, že kamaráti akoby nezobrali na vedomie rozsudok a stále sa naňho pozerali s podozrievaním. Okolnosti trestného stíhania ho traumatizujú doteraz, napr. keď mu volá neznáme číslo, evokuje to v ňom pocit, ako keď mu volali policajti, má problém, keď ide okolo policajné auto, vidí policajnú budovu a pod. Podľa svedkyne táto situácia viedla k tomu, že sa žalobca prestal na Slovensku cítiť dobre a odišiel do zahraničia.

13. Svedok K. O., kamarát žalobcu, vypovedal, že pred trestným stíhaním bol žalobca výborný kamarát, organizátor spoločenského života. Po začatí trestného stíhania sa utiahol a bolo zrejmé, že situáciu veľmi ťažko znáša. Nešťastná udalosť na chate sa interpretovala rôzne, a to aj v jeho neprospech, hoci podľa svedka žalobca nič zlé neurobil. Žalobcu ranilo zrejme aj to, že niektorí ľudia, ktorí boli prítomní pri tej udalosti, mohli svedčiť v jeho prospech, ale vyhli sa tomu. Prestal hrávať futbal a miniligu, začal sa vyhýbať spoločnosti a podľa svedka sa tu prestal cítiť dobre, čo bolo dôvodom jeho odchodu do zahraničia. Svedok potvrdil, že z trestného stíhania bol žalobca vystresovaný, napr. keď

sa mu na telefóne objavilo číslo, ktoré nemal uložené v kontaktoch, mal s tým problém a obával sa, že je odpočúvaný. Pretože v čase trestného stíhania končil štúdium, obával sa, či ho skončí a nájde si zamestnanie, nehovoriac o tom, že mal strach z väzenia. Svedok potvrdil, že zmeny vyvolané trestným stíhaním na žalobcovi vidieť stále, i teraz je iný ako bol predtým.

14. Svedok A.. J. J., kamarát žalobcu, uviedol, že pred trestným stíhaním bol žalobca veselý človek, ktorý zabával okolie. Nešťastná udalosť negatívne poznačila jeho život, bolo zrejmé, že ho to trápi. Svedok uviedol, že nepochybuje o nátlakovom konaní policajtov, lebo on sám niečo podobné zažil v pozícii svedka. Potvrdil, že trestné stíhanie veľmi negatívne zasiahlo žalobcu, bolo jasné, že je z toho vystresovaný, navyše mal pred štátnicami. Veľmi obmedzil návštevu spoločnosti, v ktorej sa mu viackrát stalo, že sa stal terčom výsmechu, že je kriminálnik a pod. Svedok vyslovil presvedčenie, že trestné stíhanie a jeho okolnosti mali vážny vplyv na rozhodnutie žalobcu odísť do Londýna. Podľa svedka sa k predchádzajúcemu veselému životu žalobca nevrátil ani po oslobodení spod obžaloby.

15. Podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavy“) má každý právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy má každý právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa č. 51 ods. 2 Ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35 - 37 ods. 4, 38 - 42, 44 - 46 Ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

16. Podľa § 1 písm. a) Zákona č. 514/2003 Z. z. tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a), ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovedá štát za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci, nezákonným rozhodnutím. Tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť.

Podľa § 5 ods. 1 Zákona č. 514/2003 má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z., ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 16 ods. 4 Zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy

nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

Podľa § 18 ods. 1, 3 prvá veta Zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

17. Pasívna vecná legitimácia Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zastupovať v tomto konaní štát je daná novelizáciou § 4 ods. 1 písm. f) Zákona č. 514/2003 Z. z., Zákonom č. 412/2012 Z. z. účinným od 1. januára 2013, ktorý zastupovanie Slovenskej republiky upravuje. Toto ustanovenie je procesného charakteru a súd je povinný aplikovať procesné právo účinné v čase jeho rozhodovania. Preto napriek tomu, že žalobca žaloval tri subjekty ako zástupcov Slovenskej republiky, konal súd s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky ako pasívne vecne legitimovanou stranou zastupujúcou štát.

18. Žalobca uplatnené nároky odôvodňuje negatívnym zásahom spôsobeným trestným stíhaním, ktoré skončilo právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom. Trestné stíhanie voči nemu viedli orgány štátu, prostredníctvom ktorých sa vykonáva štátna moc. Vykonávať štátnu moc možno len v zákonom stanovených prípadoch, v medziach zákona a zákonnými spôsobmi. Žaloba smeruje proti Slovenskej republike, ktorá na svojom území štátnu moc reprezentuje. Preto, zastúpená príslušným ústredným orgánom štátnej správy, zodpovedá za jeho prípadnú ujmu.

19. Pri rozhodovaní o základe nároku žalobcu vychádzal súd z toho, že primárnou podmienkou zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je samotná existencia rozhodnutia zasahujúceho do práv žalobcu, sekundárnou jeho nezákonnosť. Zákon (a ani ustálená súdna prax) výslovne nevyžaduje, aby príslušný orgán nezákonnosť daného rozhodnutia v každom prípade výslovne konštatoval. Podľa názoru súdu sa štát zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia nemôže zbaviť v prípade, že sa pôvodný predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným napokon nenaplní. Oslobodzujúci rozsudok súdu v trestnom konaní má nesporne rovnaké dôsledky ako prípadné zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Preto formálne zrušenie konkrétneho (nezákonného) rozhodnutia nemôže byť nevyhnutným predpokladom úspešného uplatňovania nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Je nesporné, že právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku sa trestné konanie žalobcu skončilo a žiadny právny predpis nevytvára priestor pre samostatné formálne rušenie rozhodnutí vydaných počas trestného stíhania, nezákonnosť ktorých je daná faktom, že po právoplatnom oslobodení spod obžaloby sa na žalobcu hľadí ako na nevinného.

20. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania skončeného oslobodzujúcim rozsudkom je daný nielen článkom 46 ods. 3 Ústavy, ale všeobecne článkom 1 ods. 1 Ústavy. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktne dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní nesporne je vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, no štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za ich činnosť, ak sa ukáže ako mylná, zasahujúca do základných práv človeka. V takej situácii nie je dôležité, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní napokon potvrdilo. Súdna judikatúra dospela k záveru, že ak bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Preto sa v takom prípade nárok na náhradu škody spôsobenej trestným stíhaním posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a preto je uznesenie Okresného riaditeľstva policajného zboru v Banskej Bystrici, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-2/2-VYS-BB-2014 zo dňa 31. marca 2014 nezákonným rozhodnutím, ktorým bola žalobcovi spôsobená škoda.

21. Tým je základ uplatneného nároku žalobcu daný, a pretože je nesporné, že sú splnené podmienky § 3 ods. 1 písm. a) a § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1 Zákona č. 514/2003 Z. z. súd sa v ďalšom zaoberal oprávnenosťou jednotlivých uplatnených položiek.

22. Podľa § 17 ods. 1 a § 18 ods. 1, 3 Zákona č. 514/2003 sa uhrádza skutočná škoda. Žalobca si ako skutočnú škodu uplatnil trovy obhajoby v trestnom konaní. Zvoliť si obhajcu v trestnom konaní bolo nesporným právom žalobcu (ktorý sám právnické vzdelanie nemá) bez ohľadu na to, či je v danom prípade obhajoba zo zákona povinná alebo nie. Účelnosť obhajoby podčiarkuje oslobodenie žalobcu spod obžaloby. Úhradu trov obhajoby dňa 7. novembra 2015 žalobca dokázal faktúrou i vkladovým lístkom. Náhradu skutočnej
škody si žalobca uplatnil vo výške zmluvne dohodnutej odmeny, ktorú uhradil (napriek tomu, že skutočná výška trov obhajoby vyčíslená podľa hodnoty jednotlivých úkonov by bola vyššia). Pretože o úhrade trov obhajoby niet sporu, súd žalobe v tejto časti vyhovel. Nepriznal však žalobcovi úrok z omeškania za celé žiadané obdobie, odo dňa nasledujúceho po úhrade trov (od 8. novembra 2015), ale až od 1. júna 2016, t. j. po dni nasledujúcom po uplynutí 6-mesačnej lehoty na uspokojenie nároku žalobcu po žiadosti o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 30. novembra 2015.

23. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy (ktorú žalobca žiada priznať v sume 7 500 Eur) vychádzal súd z presvedčenia (podloženého logikou veci i dokazovaním vykonaným najmä výsluchom žalobcu a svedkov, o pravdivosti výpovedí ktorých nemá súd dôvod pochybovať), že trestné stíhanie žalobcu negatívne zasiahlo do jeho osobnostných práv, spoločenského života i života študenta pripravujúceho sa na štátnu záverečnú skúšku a budúce povolanie. Žalobca bol v mladom veku v strese a neistote pod hrozbou vysokého nepodmienečného trestu odňatia slobody. Trestné stíhanie narušilo jeho dobré meno v očiach spoločnosti, v ktorej sa vyskytoval, dostal ho do spoločenskej izolácie. Permanentný stres z trestného stíhania negatívne poznamenal jeho zdravotný stav. Podľa názoru súdu má žalobca právo na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, lebo iné satisfakčné prostriedky (oslobodenie spod obžaloby) nie sú postačujúcim zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu. Pri hodnotení závažnosti vzniknutej ujmy s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k nim došlo, súd konštatuje, že trestným stíhaním (ku ktorému vôbec nemalo dôjsť) bol žalobca poškodený v súkromnom i verejnom živote. Nemožno pri tom prehliadnuť, že problematický spôsob konania policajtov si žalobca logicky dával do súvisu s tým, že otec poškodeného je policajný dôstojník, čo v žalobcovi i v jeho okolí oprávnene vyvolávalo i podozrenie zo zámerného konania a spochybňovalo vieru v spravodlivosť v konaní orgánov činných v trestnom konaní a narušovalo dôveru v právny štát.

24. Z uvedených dôvodov považuje súd uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za primeranú okolnostiam prípadu i zásahu do osobnostných práv žalobcu. Len pre ilustráciu súd dodáva, že ak by žalobca požadoval náhradu nemajetkovej ujmy podľa kritérií uvedených v § 17 ods. 2, 3, 4 Zákona č. 514/2003 Z. z. v spojení s § 6 Zákona č. 215/2006 Z. z., predstavovala by náhrada nemajetkovej ujmy sumu 24 000 Eur. Zároveň súd priznal žalovanému aj príslušný úrok z omeškania (ak ako v prípade náhrady skutočnej škody) v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom uplynula 6-mesačná lehota po podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody až do zaplatenia.

25. Na žiadosť žalovanej s prihliadnutím na administratívnu náročnosť realizácie úhrady súd v zmysle druhej vety § 232 ods. 3 CSP určil na plnenie lehotu 14 dní.

26. Pretože žalobca bol v konaní úspešný, priznal mu súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP právo na náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia, písomne na Okresný súd Banská Bystrica.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, kto ho robí, čo sa ním sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu ho napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za

nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) a musí byť podpísané. Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby realizovala jej procesné práva tak, že bolo porušené právo na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla zaviniť nesprávne rozhodnutie,
e) súd nevykonal dôkazy navrhnuté na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd dospel na základe dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, lebo sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
i) právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písmenách a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.